DOMSTOLENS DOM

9. marts 1999 *

I sag C-212/97,

angående en anmodning, som Højesteret i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Centros Ltd

mod

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 52, 56 og 58,

har

* Processprog: dansk.

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G. C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene P. J. G. Kapteyn, J.-P. Puissochet, G. Hirsch og P. Jann samt dommerne G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, D. A. O. Edward, H. Ragnemalm, L. Sevón, M. Wathelet (refererende dommer), R. Schintgen og K. M. Ioannou,

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Erhvervs- og Selskabsstyrelsen repræsenteret af Kammeradvokaten ved advokat Karsten Hagel-Sørensen, København

— den danske regering ved kontorchef Peter Biering, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— den franske regering ved kontorchef Kareen Rispal-Bellanger og ekspeditionssekretær Gautier Mignot, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den nederlandske regering ved kommitteret Adriaan Bos, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— Det Forenede Kongeriges regering ved Stephanie Ridley, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af Derrick Wyatt, QC

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Antonio Caeiro og Hans Støvlbæk, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 19. maj 1998 af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ved advokat Karsten Hagel-Sørensen, af den franske regering ved Gautier Mignot, af den nederlandske regering ved kommitteret Marc Fiestra, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, af den svenske regering ved kontorchef Erik Brattgård, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, af Det Forenede Kongeriges regering ved Derrick Wyatt og af Kommissionen ved Antonio Caeiro og Hans Støvlbæk,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. juli 1998,

afsagt følgende

Dom

1 Ved beslutning af 3. juni 1997, indgået til Domstolen den 5. juni 1997, har Højesteret i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af traktatens artikel 52, 56 og 58.

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag mellem Centros Ltd (herefter »Centros«) — et »private limited company«, som er registreret den 18. maj 1992 i England og Wales — og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der er en styrelse under Erhvervsministeriet, vedrørende styrelsens nægtelse af at registrere en filial af Centros i Danmark.

3 Det er oplyst i hovedsagen, at Centros ikke siden sin stiftelse har drevet erhvervsmæssig virksomhed. Efter Det Forenede Kongeriges lovgivning stilles der ingen krav om, at anpartsselskaber skal have en mindste selskabskapital, eller at denne skal være indbetalt, og Centros' indskudskapital på 100 GBP er ikke indbetalt eller stillet til rådighed for selskabet. Kapitalen er opdelt i to anparter, der ejes af ægtefællerne Tonny Bryde og Marianne Bryde, som er danske statsborgere med bopæl i Danmark. Marianne Bryde er direktør for Centros, som har hjemsted i Det Forenede Kongerige hos en ven af Tonny Bryde.

4 Efter dansk ret anses Centros — som et »private limited company« — for et udenlandsk anpartsselskab. Bestemmelser om registrering af filialer af udenlandske anpartsselskaber er fastsat i anpartsselskabsloven.

5 Anpartsselskabslovens § 117 indeholdt bl.a. følgende bestemmelse:

»1) Udenlandske anpartsselskaber og selskaber med en tilsvarende retsform, der er hjemmehørende i en af De Europæiske Fællesskabers medlemsstater, kan drive virksomhed gennem en filial her i landet.«

6 I sommeren 1992 anmodede Marianne Bryde Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om at registrere en filial af Centros i Danmark.

7 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen afviste registrering, navnlig med den begrundelse, at Centros, som ikke drev erhvervsmæssig virksomhed i Det Forenede Kongerige, reelt ikke søgte at oprette en filial, men selskabets hovedetablering i Danmark, og at dette måtte anses for en omgåelse af nationale retsregler, bl.a. om indbetaling af en mindste indskudskapital som fastsat til 200 000 DKK ved lov nr. 886 af 21. december 1991.

8 Centros indbragte Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afvisning af at registrere filialen for Østre Landsret.

9 Østre Landsret gav ved dom af 8. september 1995 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen medhold, hvorefter Centros ankede til Højesteret.

10 For Højesteret har Centros gjort gældende, at selskabet opfylder betingelserne i henhold til anpartsselskabsloven for registrering af en filial af et udenlandsk selskab. Centros er lovligt oprettet i Det Forenede Kongerige og har dermed ret til, i medfør af EF-traktatens artikel 52, jf. artikel 58, at oprette en filial i Danmark.

11 Efter Centros' opfattelse er det uden betydning for selskabets ret til fri etablering, at det ikke har drevet erhvervsmæssig virksomhed i Det Forenede Kongerige siden stiftelsen. I Domstolens dom af 10. juli 1986 i Segers-sagen (sag 79/85, Sml. s. 2375) er det således blevet fastslået, at traktatens artikel 52 og 58 er til hinder for, at en medlemsstats myndigheder nægter en direktør for et selskab optagelse i en national ordning for sygeforsikringsydelser, alene fordi selskabet har hjemsted i en anden medlemsstat, selv om det ikke udøver erhvervsmæssig virksomhed i den anden stat.

12 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har gjort gældende, at nægtelse af registrering ikke er i strid med traktatens artikel 52 og 58, idet oprettelsen af en filial i Danmark må anses for at være et middel til at unddrage sig de nationale regler om tilvejebringelse og indbetaling af en mindste indskudskapital. Registreringsnægtelsen er desuden begrundet i hensynet til beskyttelse af offentlige og private kreditorer og af medkontrahenter samt i nødvendigheden af at bekæmpe konkursrytteri.

13 Herefter har Højesteret besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er det foreneligt med EF-traktatens artikel 52, jf. artikel 58 og artikel 56, at nægte registrering af en filial af et selskab, der har hjemsted i en anden medlemsstat, og som med en selskabskapital på 100 GBP (ca. 1 000 DKK) er lovligt stiftet og bestående i henhold til denne medlemsstats lovgivning, når selskabet ikke selv driver erhvervsmæssig virksomhed, men filialen ønskes oprettet for at drive hele virksomheden i det land, hvor filialen oprettes, og fremgangsmåden må anses for benyttet i stedet for stiftelse af et selskab i sidstnævnte medlemsstat med henblik på at undgå indbetaling af en mindste selskabskapital på 200 000 DKK, nu 125 000 DKK?«

14 Med spørgsmålet ønsker den nationale ret nærmere bestemt oplyst, om traktatens artikel 52 og 58 er til hinder for, at en medlemsstat nægter registrering af en filial af

et selskab, som er stiftet i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, men ikke driver erhvervsmæssig virksomhed, når filialen ønskes oprettet, for at selskabet kan drive hele sin virksomhed i den stat, hvor filialen oprettes, således at det undgås at stifte et selskab i den sidstnævnte stat og derigennem, at de i denne stat gældende regler om stiftelse af selskaber, som er strengere med hensyn til indbetaling af en mindste selskabskapital, finder anvendelse.

15 Indledningsvis bemærkes, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ikke bestrider, at ethvert aktie- eller anpartsselskab, som er hjemmehørende i en anden medlemsstat, kan drive virksomhed i Danmark gennem en filial. Styrelsen anerkender således, at en filial af et selskab, der er stiftet efter en anden medlemsstats lovgivning, som udgangspunkt kan registreres i Danmark. Styrelsen har bl.a. tilføjet, at hvis Centros havde drevet erhvervsmæssig virksomhed i England og Wales, ville den have accepteret at registrere en filial af selskabet i Danmark.

16 Den danske regering har gjort gældende, at traktatens artikel 52 ikke finder anvendelse i hovedsagen, fordi der er tale om et rent internt forhold i Danmark. Ægtefællerne Bryde, der er danske statsborgere, har således i Det Forenede Kongerige stiftet et selskab, som ikke driver nogen erhvervsmæssig virksomhed i den stat, hvor det er stiftet, alene med det formål at drive virksomhed i Danmark gennem en filial og derved undgå, at dansk lovgivning om stiftelse af anpartsselskaber finder anvendelse. Under sådanne omstændigheder udgør det forhold, at statsborgere i én medlemsstat stifter et selskab i en anden medlemsstat, ikke et relevant grænseoverskridende element i forbindelse med fællesskabsretten og specielt etableringsfriheden.

17 Hertil bemærkes, at en situation, hvori et selskab, som er stiftet efter lovgivningen i en medlemsstat, hvor det har sit vedtægtsmæssige hjemsted, ønsker at oprette en filial i en anden medlemsstat, hører under fællesskabsretten. Det er uden betydning i denne henseende, at selskabet alene er stiftet i den førstnævnte medlemsstat med henblik på at etablere sig i den anden medlemsstat, hvor den overvejende del af eller hele dets virksomhed skal udøves (jf. Segers-dommen, a.st., præmis 16).

18 Den omstændighed, at ægtefællerne Bryde har stiftet Centros i Det Forenede Kongerige med henblik på at undgå at opfylde den danske lovgivnings krav om indbetaling af en mindste selskabskapital — hvilket ikke er blevet bestridt hverken i de skriftlige indlæg eller under retsmødet — udelukker heller ikke, at det britiske selskabs oprettelse af en filial i Danmark hører under etableringsfriheden i traktatens artikel 52 og 58's forstand. Om traktatens artikel 52 og 58 finder anvendelse, er således et andet spørgsmål, end om en medlemsstat kan træffe foranstaltninger for at hindre, at visse af dens statsborgere gennem misbrug af de ved traktaten indrømmede muligheder søger at unddrage sig deres nationale lovgivning.

19 Med hensyn til, om det, som hævdet af ægtefællerne Bryde, udgør en hindring for etableringsfriheden, at man har nægtet at registrere en filial i Danmark af deres selskab, som er stiftet efter lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, bemærkes, at den etableringsfrihed, som er anerkendt ved traktatens artikel 52 for medlemsstaternes statsborgere, indebærer, at de har ret til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed og til at drive og oprette virksomheder på samme vilkår, som i etableringsmedlemsstatens lovgivning er fastsat for statens egne borgere. Desuden ligestiller traktatens artikel 58 selskaber, som er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Fællesskabet, med personer, der er statsborgere i medlemsstaterne.

20 Heraf følger direkte, at sådanne selskaber har ret til at udøve deres virksomhed i en anden medlemsstat gennem et agentur, en filial eller et datterselskab, idet deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed, som det er tilfældet med hensyn til fysiske personers nationalitet, tjener til at fastlægge deres tilknytning til en medlemsstats retssystem (jf. Segers-dommen, præmis 13, dom af 28.1.1986, sag 270/83, Kommissionen mod Frankrig, Sml. s. 273, præmis 18, af 13.7.1993, sag C-330/91, Commerzbank, Sml. I, s. 4017, præmis 13, og af 16.7.1998, sag C-264/96, ICI, Sml. I, s. 4695, præmis 20).

21 En praksis, som følges i en medlemsstat, og som går ud på, at man under visse omstændigheder nægter at registrere en filial af et selskab, som har sit hjemsted i en anden medlemsstat, fører imidlertid til, at selskaber, der er stiftet i overensstemmelse med denne anden medlemsstats lovgivning, forhindres i at udøve den etableringsret, der er indrømmet dem ved traktatens artikel 52 og 58.

22 Heraf følger, at en sådan praksis udgør en hindring for udøvelsen af de friheder, der er garanteret ved de nævnte bestemmelser.

23 De danske myndigheder har gjort gældende, at ægtefællerne Bryde dog ikke kan påberåbe sig disse bestemmelser, fordi den påtænkte selskabskonstruktion alene tager sigte på at omgå anvendelsen af de nationale retsregler om stiftelse af anpartsselskaber og dermed udgør et misbrug af etableringsretten. Kongeriget Danmark må som følge heraf have ret til at træffe foranstaltninger til imødegåelse af et sådant misbrug ved at nægte registrering af filialen.

24 Det følger ganske vist af Domstolens praksis, at en medlemsstat har ret til at træffe foranstaltninger, der skal hindre, at visse af dens statsborgere gennem misbrug af de ved traktaten indrømmede muligheder forsøger at unddrage sig deres egen nationale lovgivning, og at borgerne ikke på svigagtig vis eller med henblik på misbrug kan gøre fællesskabsbestemmelserne gældende (jf. bl.a. vedrørende fri udveksling af tjenesteydelser dom af 3.12.1974, sag 33/74, Van Binsbergen, Sml. s. 1299, præmis 13, af 3.2.1993, sag C-148/91, Veronica Omroep Organisatie, Sml. I, s. 487, præmis 12, og af 5.10.1994, sag C-23/93, TV10, Sml. I, s. 4795, præmis 21; vedrørende etableringsfriheden dom af 7.2.1979, sag 115/78, Knoors, Sml. s. 399, præmis 25, og af 3.10.1990, sag C-61/89, Bouchoucha, Sml. I, s. 3551, præmis 14; vedrørende frie varebevægelser dom af 10.1.1985, sag 229/83, Leclerc m.fl., Sml. s. 1, præmis 27; vedrørende social sikring dom af 2.5.1996, sag C-206/94, Paletta, Sml. I, s. 2357, præmis 24; vedrørende arbejdskraftens frie bevægelighed dom af 21.6.1988, sag 39/86, Lair, Sml. s. 3161, præmis 43; vedrørende den fælles landbrugspolitik dom af 3.3.1993, sag C-8/92, General Milk Products, Sml. I, s. 779, præmis 21, og vedrørende selskabsretten dom af 12.5.1998, sag C-367/96, Kefalas m.fl., Sml. I, s. 2843, præmis 20).

25 Under sådanne omstændigheder kan de nationale domstole på grundlag af objektive elementer tage misbrug eller svigagtig adfærd i betragtning som grundlag for i konkrete tilfælde at afvise, at vedkommende kan drage fordel af de påberåbte fællesskabsretlige forskrifter, men de skal ved vurderingen af sådan adfærd også tage hensyn til de formål, der forfølges med de pågældende forskrifter (Palettadommen, a.st., præmis 25).

26 Det bemærkes, at i det tilfælde, der foreligger i hovedsagen, er de nationale bestemmelser, som de pågældende har søgt at undgå anvendelsen af, bestemmelser om stiftelse af selskaber og ikke om udøvelse af bestemte former for erhvervsmæssig virksomhed. Traktatens bestemmelser om etableringsfrihed har imidlertid netop til formål at sætte selskaber, der er stiftet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Fællesskabet, i stand til at udøve virksomhed i andre medlemsstater gennem et agentur, en filial eller et datterselskab.

27 Under disse omstændigheder kan det forhold, at en statsborger i en medlemsstat, der ønsker at stifte et selskab, vælger at stifte det i den medlemsstat, hvis selskabsretlige regler forekommer den pågældende at være de mindst byrdefulde, og at oprette filialer i andre medlemsstater, ikke i sig selv udgøre et misbrug af etableringsretten. Retten til at stifte et selskab i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning og at oprette filialer i andre medlemsstater er således inden for et enhedsmarked et led i udøvelsen af den etableringsfrihed, der er garanteret ved traktaten.

28 Det har i denne sammenhæng ingen betydning, at selskabsretten ikke er fuldstændigt harmoniseret inden for Fællesskabet. Hertil kommer, at Rådet i medfør af sine beføjelser efter EF-traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), på ethvert tidspunkt kan foretage en yderligere harmonisering.

29 Det fremgår desuden af Segers-dommens præmis 16, at den omstændighed, at et selskab ikke driver virksomhed i den medlemsstat, hvor det har hjemsted, men kun driver virksomhed i den medlemsstat, hvor filialen er beliggende, ikke er tilstrækkelig til at godtgøre, at der foreligger et misbrug eller et svigagtigt forhold, som kan danne grundlag for, at den sidstnævnte medlemsstat afskærer selskabet fra at gøre brug af fællesskabsbestemmelserne om etableringsretten.

30 Under disse omstændigheder er en medlemsstats nægtelse af at registrere en filial af et selskab, som er stiftet i overensstemmelse med lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, med den begrundelse, at filialen ønskes oprettet, for at selskabet kan drive hele sin virksomhed i den stat, hvor filialen oprettes, alt med den virkning at den sekundære etablering ikke bliver omfattet af de nationale regler om tilvejebringelse og indbetaling af en mindste selskabskapital, ikke forenelig med traktatens artikel 52 og 58, idet den forhindrer enhver udøvelse af den ret til fri sekundær etablering, som artikel 52 og 58 netop skal sikre overholdelsen af.

31 Der skal endelig tages stilling til, om ikke den pågældende nationale praksis kan være berettiget ud fra de hensyn, de danske myndigheder har påberåbt.

32 Under henvisning til traktatens artikel 56 og Domstolens praksis vedrørende tvingende almene hensyn har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen gjort gældende, at kravet om, at anpartsselskaber skal tilvejebringe og indbetale en mindste indskudskapital, har to formål: dels at styrke selskabernes soliditet med henblik på at beskytte offentlige kreditorer mod risikoen for, at offentlige tilgodehavender bliver uerholdelige — idet disse kreditorer i modsætning til private kreditorer ikke kan kræve sikkerhedsstillelse eller kaution — dels mere generelt at beskytte samtlige kreditorer, såvel offentlige som private, ved bekæmpelse af risikoen for konkursrytteri som følge af, at selskaber, hvis oprindelige kapitalgrundlag var for ringe, bliver insolvente.

33 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har tilføjet, at der efter styrelsens opfattelse ikke findes andre, mindre indgribende midler til at nå de to mål. Det andet middel til at beskytte kreditorerne — at indføre regler om, at man på bestemte betingelser kan gøre selskabsdeltagerne personligt ansvarlige — ville således være mere indgribende end forpligtelsen til at tilvejebringe og indbetale en mindste selskabskapital.

34 Idet bemærkes, at de påberåbte hensyn ikke er omfattet af traktatens artikel 56, skal det tillige anføres, at det fremgår af Domstolens praksis, at nationale foranstaltninger, der kan genere udøvelsen af de ved traktaten sikrede grundlæggende friheder eller gøre udøvelsen heraf mindre attraktiv, skal opfylde fire betingelser: De skal anvendes uden forskelsbehandling, de skal være begrundet i tvingende samfundsmæssige hensyn, de skal være egnede til at sikre virkeliggørelsen af det formål, de forfølger, og de må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå formålet (jf. dom af 31.3.1993, sag C-19/92, Kraus, Sml. I, s. 1663, præmis 32, og af 30.11.1995, sag C-55/94, Gebhard, Sml. I, s. 4165, præmis 37).

35 Disse betingelser er ikke opfyldt i den foreliggende sag. For det første er den pågældende praksis ikke egnet til at nå det kreditorbeskyttelsesformål, som den anses at forfølge, idet filialen, hvis selskabet havde udøvet virksomhed i Det Forenede Kongerige, ville være blevet registret i Danmark, selv om de danske kreditorer kunne have haft en lige så usikker stilling.

36 Endvidere fremstår det selskab, der er tale om i hovedsagen, som et engelsk selskab og ikke som et dansk selskab, og selskabets kreditorer oplyses om, at det hører under en anden lovgivning end den, der er gældende i Danmark for stiftelse af anpartsselskaber, ligesom kreditorerne kan henholde sig til visse fællesskabsretlige regler, der beskytter dem, f.eks. Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), om årsregnskaberne for visse selskabsformer (EFT L 222, s. 11) og Rådets ellevte direktiv 89/666/EØF af 21. december 1989 om offentlighed vedrørende filialer oprettet i en medlemsstat af visse former for selskaber henhørende under en anden stats retsregler (EFT L 395, s. 36).

37 Hertil kommer, at der, i modsætning til hvad de danske myndigheder har anført, vil kunne træffes mindre restriktive foranstaltninger eller foranstaltninger, der i mindre omfang griber ind i de grundlæggende friheder, f.eks. derved, at offentlige kreditorer i henhold til lovgivningen får mulighed for at kræve, at de nødvendige garantier stilles.

38 Endelig udelukker den omstændighed, at en medlemsstat ikke kan nægte registrering af en filial af et selskab, som er stiftet i overensstemmelse med lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, ikke, at den førstnævnte medlemsstat kan træffe enhver foranstaltning, som er egnet til at hindre svigagtige forhold, eller som består i, at der kan pålægges sanktioner i anledning af sådanne forhold, enten over for selskabet selv, i givet fald i samarbejde med den medlemsstat, hvori selskabet er stiftet, eller over for selskabsdeltagerne i tilfælde, hvor det godtgøres, at de gennem stiftelse af et selskab reelt søger at unddrage sig deres forpligtelser over for private eller offentlige kreditorer på den pågældende medlemsstats område. Under alle omstændigheder kan bekæmpelse af svigagtige forhold ikke begrunde en praksis, der går ud på at nægte registrering af en filial af et selskab, der har sit hjemsted i en anden medlemsstat.

39 Det forelagte spørgsmål skal herefter besvares med, at traktatens artikel 52 og 58 er til hinder for, at en medlemsstat nægter registrering af en filial af et selskab, som er stiftet i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, men ikke driver erhvervsmæssig virksomhed, når filialen ønskes oprettet, for at selskabet kan drive hele sin virksomhed i den stat, hvor filialen oprettes, således at det undgås at stifte et selskab i den sidstnævnte stat og derigennem, at de i denne stat gældende regler om stiftelse af selskaber, som er strengere med hensyn til indbetaling af en mindste selskabskapital, finder anvendelse. Denne fortolkning udelukker dog ikke, at den pågældende medlemsstats myndigheder kan træffe enhver foranstaltning, som er egnet til at hindre svigagtige forhold eller som består i, at der kan pålægges sanktioner i anledning af sådanne forhold, enten over for selskabet selv, i givet fald i samarbejde med den medlemsstat, hvori selskabet er stiftet, eller over for selskabsdeltagerne i tilfælde, hvor det godtgøres, at de gennem stiftelse af et selskab reelt søger at unddrage sig deres forpligtelser over for private eller offentlige kreditorer på den pågældende medlemsstats område.

Sagens omkostninger

40 De udgifter, der er afholdt af den danske, den franske, den nederlandske og den svenske regering, af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Højesteret ved beslutning af 3. juni 1997, for ret:

EF-traktatens artikel 52 og 58 er til hinder for, at en medlemsstat nægter registrering af en filial af et selskab, som er stiftet i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor det har sit hjemsted, men ikke driver erhvervsmæssig virksomhed, når filialen ønskes oprettet, for at selskabet kan drive hele sin virksomhed i den stat, hvor filialen oprettes, således at det undgås at stifte et selskab i den sidstnævnte stat og derigennem, at de i denne stat gældende regler om stiftelse af selskaber, som er strengere med hensyn til indbetaling af en mindste selskabskapital, finder anvendelse. Denne fortolkning udelukker dog

ikke, at den pågældende medlemsstats myndigheder kan træffe enhver foranstaltning, som er egnet til at hindre svigagtige forhold eller som består i, at der kan pålægges sanktioner i anledning af sådanne forhold, enten over for selskabet selv, i givet fald i samarbejde med den medlemsstat, hvori selskabet er stiftet, eller over for selskabsdeltagerne i tilfælde, hvor det godtgøres, at de gennem stiftelse af et selskab reelt søger at unddrage sig deres forpligtelser over for private eller offentlige kreditorer på den pågældende medlemsstats område.

Rodríguez Iglesias Kapteyn Puissochet

Hirsch Jann Mancini

Moitinho de Almeida Gulmann Murray

Edward Ragnemalm Sevón

Wathelet Schintgen Ioannou

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. marts 1999.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær Præsident